

Виноградова Марина

студентка

Полтавська державна аграрна академія

м. Полтава

ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН СПРАВЛЯННЯ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ

В умовах побудови демократичної держави особливого значення набуває ефективна система захисту громадян, головною складовою якої є система державного соціального страхування. На сьогоднішній день система державного соціального страхування в Україні є досить обтяжливою для підприємств, а для працівників не дає гарантій у соціальному захисті.

З прийняттям Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 2464-VI особливо гостро постає питання впровадження єдиного внеску. У зв'язку з тим набуває актуальності потреба висвітлення питань впровадження та адміністрування, що супроводжують цей процес з урахування міжнародної практики. Ключовим нововведенням документа є відмова від нарахувань роботодавцями та найманими працівниками до чотирьох фондів соціального страхування.

Не існує єдиної думки науковців стосовно визначення функцій установи, за якої буде контроль за розрахунком за єдиним соціальним внеском. Хоча О. Бетлій, експерт Інституту економічних досліджень і політичних консультацій, вважає, що справляння ЄСВ має належати Державній податковій адміністрації України, так як персоніфікована база збігається з базою платників податку на доходи фізичних осіб [1].

Загалом систему адміністрування внесків на соціальне страхування в країнах Європи можна розподілити на п'ять типів [3]:

1) кілька установ соціального страхування здійснюють свої функції паралельно, незалежно одна від одної. Управління системою є повністю децентралізованим і відокремленим від податкової системи. Така система притаманна Данії, Люксембургу, Австрії, а також Україні;

2) одна установа централізовано виконує функції реєстрації платників і застрахованих осіб, збору внесків, прийому та обліку звітності зі сплати внесків, а функції, пов'язані з здійсненням страхових виплат, веденням баз даних та обліком застрахованих осіб здійснюються окремо кожним з фондів соціального страхування. Таку модель використовують Бельгія, Іспанія, Італія, Македонія, Болгарія, Німеччина та Польща;

3) лише одна установа виконує всі функції, пов'язані із функціонуванням системи соціального страхування (здійснює збір страхових внесків, проводить виплати, веде облік застрахованих осіб тощо). Подібну систему характерна для Чехії, Греції, Литви, Мальти, Португалії, Швейцарії та Словачії;

4) на податкову адміністрацію покладні функції щодо збору страхових

внесків та контролю за їх справлянням, примусового стягнення та управління грошовими потоками здійснює, а реєстрацію та облік застрахованих осіб, виплату їм допомог та надання соціальних послуг здійснюють інші органи (специфічні для кожної країни). Загалом таку модель застосовують Естонія, Угорщина, Голландія, Словенія, Сербія, Хорватія, Чорногорія, Албанія, Румунія, Боснія та Герцеговина. До 2010 року дану модель практикувала і Росія;

5) податкові органи здійснюють збір і розподіл страхових внесків, а всі інші функції з соціального страхування, які не пов'язані зі збиранням внесків, виконує лише одна установа. Найбільш характернішими представниками такої високоінтегрованої моделі є Великобританія, Фінляндія, Швеція, Норвегія, Ісландія.

З моменту справляння ЄСВ, його адміністрування належало Пенсійному фонду України (далі – ПФУ). За час стягнення внесків до ПФУ не відбулося покращень, оскільки інші чотири фонди недоотримували вчасно кошти на вимогу. В 2013 році під дію адміністративної реформи попав і єдиного соціальний внесок. Тому з 1 жовтня 2013 року повноваження перейшли до Міністерства доходів і зборів України, яке є правонаступником Державної податкової служби України та Державної митної служби України, що реорганізуються. На нашу думку зміни є позитивним аспектом, оскільки, коли кошти надходили до ПФУ, то по-перше, це порушувало права працедавців та профспілок, по-друге, за часту кошти не доходили до інших фондів вчасно. Зміни адміністрування – це не є показником покращення виплат справляння соціального страхування, скороченню тінізації заробітної плати та не вирішує проблеми зниження навантаження на основних платників страхових внесків, а лише концентрація грошових потоків в незалежних «руках».

Аналіз зарубіжного досвіду адміністрування єдиного внеску на соціальне страхування свідчить, що найбільш ефективною (в середньому показник збирання внесків дорівнює 100 %) є система, за якої всі функції, не пов'язані зі збиранням внесків, покладаються на єдину установу, тоді як збір і розподіл внесків здійснюють податкові органи. Така система функціонує у Великій Британії. Адміністрування страхових внесків здійснює Служба доходів та митниці її Величності (HMRC). Сума нагромаджених коштів скеровується на здійснення видатків Національної служби охорони здоров'я [2].

Вдала спроба вивести з «тіні» заробітну плату, як зробити розвинуті країни Європи та світу, можливо через забезпечення інтересів та прав найманих працівників. У більшості економічно розвинених країн світу громадян із невисокими зарплатами звільнені від податку на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО), натомість основний тягар наповнення бюджету лягає на заможні верстви населення, що в подальшому формує державну пенсію працівникові. В таблиці 1 детально унаочнено ставки ПДФО в розрізі деяких країнах світу.

Таблиця 1

Ставки податку на доходи фізичних осіб

Країна	Ставка податку	Країна	Ставка податку
Австралія	0 – 45 %	Польща	0, 18, 32 %
Австрія	21 – 50 %	Португалія	10,5 – 40%
Білорусь	12 %	Росія	13 %
Великобританія	0 – 50 %	Сінгапур	3,5 – 20 %
Данія	36,57 – 60 %	США	10 – 35 %
Іспанія	0 – 47 %	Фінляндія	9 – 32 %
Італія	23 – 43 %	Франція	0 – 40%
Канада	0 – 29 %	Хорватія	15 – 45%
Китай	5 45 %	Чехія	15 %
Нідерланди	0 – 52 %	Швейцарія	0 – 13,2 %
Німеччина	0 – 45%	Швеція	28,89 – 59,09 %
Норвегія	0 – 47,8 %	Японія	5 – 50 %

Наприклад, в Австралії особи дохід яких менше ніж 6000 доларів звільнені від оподаткування, в Канаді не оподатковують дохід до 10383 долара, тоді коли в Росії стабільна ставка податку на доходи фізичних осіб – 13 % для всіх доходів громадян. Таким чином, міжнародна практика оподаткування свідчить про важливість соціальної справедливості, саме скільки коштів залишається у платника після їх сплати. У Великобританії ставки податку на доходи фізичних осіб такі: мінімальна (0 % – для річного доходу до 2440 ф. ст.), базова (20 % – 2440 – 37400 ф. ст.), максимальна (40 % – понад 37400 ф. ст.). А з квітня 2010 р. у зв'язку з фінансовою кризою та потребою збільшення суми податкових надходжень запроваджено ставку податку 50% для доходів, які перевищують 150 тис. ф. ст. на рік [4].

Отже, запровадження єдиного соціального внеску є надзвичайно важливим кроком у формуванні фіскальної політики держави. Зниження соціальних внесків без альтернативних джерел формування не призведе до легалізації заробітної плати, а лише до дефіциту у Фондах та поставить під загрозу впровадження всіх соціальних програм.

Список використаних джерел

1. Динь І. М. Запровадження єдиного соціального внеску в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду [Електронний ресурс] / І. М. Динь, О. В. Градова. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nznuoa/ekonomika/2010_15/33.pdf (дата звернення: 15.12.2013). — Назва з екрана.

2. Дуб А. Р. Зарубіжний досвід та вітчизняні реалії справляння єдиного внеску на соціальне страхування / [Електронний ресурс] / А. Р. Дуб. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Vnuvgrp/ekon/2011_1/Vek538.pdf (дата звернення: 15.12.2013). — Назва з екрана.

3. Карлін М. І. Впровадження єдиного соціального внеску: досвід зарубіжних країн а його застосування в Україні [Електронний ресурс] / М. І.

Карлін, А. В. Гриценюк. – Режим доступу:
http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nznuoa/ekonomika/2011_16/39.pdf
(дата звернення: 15.12.2013). — Назва з екрана.

4. Цогла О. О. Вітчизняна та міжнародна практика запровадження
єдиного соціального внеску [Електронний ресурс] / О. О. Цогла, Р. Л. Хом'як. –
Режим доступу:
http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/vnulp/menegment/2012_722/52.pdf.

Джур Ольга

к.т.н., доцент

Ткаленко Тарас

студент

Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара
м. Дніпропетровськ

РОЗВИТОК ВЕНЧУРНИХ ФОНДІВ УКРАЇНИ, ЯК ІНСТРУМЕНТ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Розвиток національної економіки країн залежить від багатьох різноманітних факторів, серед яких є як загальні, що притаманні всім без винятку державам, так і специфічні, що характерні для окремих національних систем. Одним з найважливіших факторів розвитку, що притаманний всім країнам, є наявність фінансових ресурсів у достатньому обсязі. Особливо це стосується країн, що розвиваються, у т.ч. і України. Інвестиційний бізнес за останні роки зарекомендував себе як один з дійових інструментів фінансової підтримки та розвитку реального сектору економіки. Інститути спільного інвестування довели свою ефективність в багатьох країнах

Для будь-яких інноваційних змін в промисловій сфері або іншій галузі, необхідне фінансування, коли обсяг коштів для фінансування проекту змін, набагато більший за реальні можливості установи чи галузі в цілому щодо виділення коштів. Тому найчастіше, для інноваційних проектів та змін залучають зовнішні інвестиції.

Основою сучасного механізму підприємництва є формування розвинутої інфраструктури фінансового ринку, ефективної діяльності на ньому фінансових посередників.

В Україну після прийняття Верховною Радою 16 липня 1990 р. «Декларації про державний суверенітет» розпочався процес формування власної правової бази для створення і функціонування вітчизняного ринку цінних паперів. Правове регулювання ринку цінних паперів в Україні здійснюється як державними органами, так і самоврядними організаціями учасників фондового ринку.